

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Αποτελεσματική διακυβέρνηση της ανανεωμένης στρατηγικής της Λισσαβώνας»

(2009/C 175/03)

Με επιστολή που απηύθυνε στις 11 Ιουνίου 2008 προς τον κ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει, σύμφωνα με το άρθρο 262 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, από την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή να καταρτίσει διερευνητική γνωμοδότηση με θέμα:

Αποτελεσματική διακυβέρνηση της ανανεωμένης στρατηγικής της Λισσαβώνας.

Στις 25 Μαΐου 2008, το Προεδρείο της ΕΟΚΕ ανέθεσε στο ειδικευμένο τμήμα «Οικονομική και Νομισματική Ένωση, οικονομική και κοινωνική συνοχή» να προετοιμάσει τις εργασίες της ΕΟΚΕ επί του θέματος.

Λόγω του επείγοντος χαρακτήρα των εργασιών, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, κατά την 449η σύνοδο ολομέλειάς της, της 3ης και 4ης Δεκεμβρίου 2008 (συνεδρίαση της 4ης Δεκεμβρίου 2008), όρισε την κ. FLORIO γενική εισηγήτρια και υιοθέτησε με 100 ψήφους υπέρ, 5 ψήφους κατά και 2 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

ΠΡΟΟΪΜΙΟ

Σε περιόδους μεγάλης αβεβαιότητας υπάρχει ανάγκη μακρόπνοου οράματος, συνεκτικών πολιτικών και συμμετοχής όλων των ενδιαφερομένων φορέων. Η στρατηγική της Λισσαβώνας διαμορφώνει ένα συνολικό πλαίσιο το οποίο παρέχει στην Ευρωπαϊκή Ένωση τη δυνατότητα να υιοθετηθεί μια περισσότερο ενιαία στάση σε διεθνές επίπεδο.

Η ακόμη πιο δραστήρια συμμετοχή της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών θα αποδεσμεύσει λανθάνον δυναμικό. Η σύλληψη και η εφαρμογή της εν λόγω στρατηγικής αποδεικνύουν ότι πρέπει να αποτελεί συνδυασμό προσεγγίσεων τόσο εκ των άνω προς τα κάτω όσο και των κάτω προς τα άνω. Η χρηστή διακυβέρνηση της στρατηγικής της Λισσαβώνας θα πρέπει να χρησιμεύσει για την προώθηση της σύγκλισης μεταξύ των διαφόρων πολιτικών, αλλά και της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης.

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Η στρατηγική της Λισσαβώνας αποτελεί ένα σχέδιο για το σύνολο της ευρωπαϊκής κοινωνίας, το οποίο της παρέχει τη δυνατότητα να ανταποκριθεί στις προκλήσεις ενός παγκοσμιοποιημένου κόσμου. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι λόγω της τρέχουσας κρίσης στις χρηματοπιστωτικές αγορές και των συνακόλουθων οικονομικών επιπτώσεων, καθώς και λόγω της επιδεινούμενης αβεβαιότητας, η ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα, η βιώσιμη ανάπτυξη και η κοινωνική συνοχή παραμένουν στοιχεία ζωτικής σημασίας. Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει ότι οι τρεις πυλώνες της Ατζέντας της Λισσαβώνας — ανάπτυξη και απασχόληση, κοινωνική συνοχή και βιωσιμότητα — απαιτούν μια σταθερή διαδραστική και ισορροπημένη προσέγγιση.

1.2 Η παρούσα γνωμοδότηση αποτελεί, κατά πρώτο και κύριο λόγο, απάντηση στο αίτημα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁽¹⁾. Η γνωμοδότηση αυτή εστιάζεται στη διακυβέρνηση της στρατηγικής της Λισσαβώνας και είναι συνεκτική με προγενέστερες συμβολές στη διαδικασία της Λισσαβώνας τόσο εκ μέρους της ΕΟΚΕ όσο και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών της ΕΕ.

(1) Η κ. Wallström, Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με επιστολή που απέστειλε στις 11 Ιουνίου 2008 προς τον Πρόεδρο της ΕΟΚΕ κ. Δημητριάδη, ζήτησε από την ΕΟΚΕ να καταρτίσει διερευνητική γνωμοδότηση με θέμα «Στρατηγική της Λισσαβώνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση». Το εν λόγω αίτημα που διατύπωσε η Επιτροπή προς την ΕΟΚΕ είναι σύμφωνο με τη γενική εντολή του εαρινού Συμβουλίου του 2008 το οποίο «... καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να ενισχύσουν τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων φορέων στη διαδικασία της Λισσαβώνας ...».

1.3 Η ΕΟΚΕ τονίζει το γεγονός ότι η εν λόγω στρατηγική απαιτεί επαρκή στήριξη εκ μέρους των εθνικών κυβερνήσεων και υπογραμμίζει ως εκ τούτου ότι οι εν λόγω κυβερνήσεις έχουν πολιτική και ηθική υποχρέωση να συμφωνούν και να σχεδιάζουν τις μεταρρυθμίσεις με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών. Θεωρείται μείζονος σημασίας να διαθέτουν οι μη κυβερνητικοί ενδιαφερόμενοι φορείς δυνατότητα πλήρους συμμετοχής στη διαμόρφωση της ατζέντας της διαδικασίας της Λισσαβώνας στα διάφορα κράτη μέλη. Οι εθνικές Οικονομικές και Κοινωνικές Επιτροπές (ΟΚΕ) ή οι παρεμφερείς οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών θα πρέπει να εκπληρώνουν το ρόλο που τους ανατίθεται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και την επικρατούσα πρακτική έναντι της στρατηγικής της Λισσαβώνας⁽²⁾.

1.4 Υφίστανται ουσιαστικές διαφορές ως προς τη διακυβέρνηση μεταξύ των κρατών μελών. Σε ορισμένα εξ αυτών οι διαδικασίες διαβούλευσης και ενημέρωσης είναι ικανοποιητικά οργανωμένες, ενώ και σε κάποια άλλα οι εν λόγω διαδικασίες χρήζουν ιδιαίτερης βελτίωσης· κρίνεται εν προκειμένω σκόπιμο να προαχθεί η ανταλλαγή πρακτικών. Κατά συνέπεια, η ΕΟΚΕ πραγματοποιεί διερευνητικές αποστολές στα κράτη μέλη προκειμένου να συζητήσει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων με τους φορείς της κοινωνίας των πολιτών⁽³⁾.

(2) Η ΕΟΚΕ σημειώνει ότι δεν παρεμβαίνει κατά κανέναν τρόπο στα κράτη μέλη όσον αφορά τις ισχύουσες διαδικασίες διαβούλευσης, τις αρμοδιότητες και τη νομιμότητα των κοινωνικών εταίρων.

(3) Εκπρόσωποι από τη Γαλλία, την Ισπανία, το Βέλγιο και τις Κάτω Χώρες εξέφρασαν την ικανοποίησή τους σχετικά με το χειρισμό της εν λόγω διαδικασίας στα αντίστοιχα κράτη μέλη. Παρακαλείσθε να λάβετε γνώση των συμπερασμάτων της πρώτης αποστολής που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα 2.

1.5 Η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι οι μεταρρυθμίσεις της υπό εξέταση στρατηγικής εξασφαλίζουν σημαντική οικονομική και κοινωνική σταθερότητα στους πολίτες, σε συνδυασμό με στόχους βιώσιμης ανάπτυξης. Έκαστος των διαφόρων φορέων του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα θα πρέπει να προσδιορίσει το δικό του ρόλο και τη δική του θετική συμβολή, συνδυάζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την οικονομική αποτελεσματικότητα με την κοινωνική δικαιοσύνη προς όφελος της ευημερίας των πολιτών της Ευρώπης.

1.6 Η ΕΟΚΕ θεωρεί άκρως επιθυμητή την άμεση συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων φορέων (σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) στον καθορισμό αποτελεσματικής διακυβέρνησης στο ενδεδειγμένο επίπεδο. Τα διαφορετικά επίπεδα διαβούλευσης απαιτούν διαφορετικές μορφές συμμετοχής και διαφορετικές μεθόδους εργασίας.

1.7 Λαμβανομένων υπόψη των διαφορών που υφίστανται μεταξύ των κρατών μελών, η ΕΟΚΕ συνιστά τη δημιουργία μόνιμων δομών διαλόγου στα κράτη μέλη με τη συμμετοχή, αφενός, των εθνικών ΟΚΕ, αφετέρου, των κοινωνικών εταίρων, ενδεχομένως δε και άλλων φορέων της κοινωνίας (ΜΜΕ, κοινωνική οικονομία⁽⁴⁾), και ακαδημαϊκών κύκλων ή εργαστηρίων ιδεών. Θα μπορούσαν ενδεχομένως να συμμετάσχουν επίσης οργανισμοί που δραστηριοποιούνται για την προαγωγή της κοινωνικής συνοχής και των ίσων ευκαιριών.

1.8 Η ΕΟΚΕ προτείνει, στο τέλος κάθε κύκλου της Λισσαβόνας, να διεξάγεται μια διάσκεψη (ως συνέχεια του διαρκούς διαλόγου σε εθνικό επίπεδο) με τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων φορέων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών για την εξέταση των επιτευγμάτων και των ανεπαρκειών. Κατά γενικό κανόνα, η προβολή και η προώθηση των επιτυχιών και των επιτευγμάτων αναμένεται ότι θα προσφέρει μια ισχυρότερη βάση στην κοινωνία για την εξακολούθηση της διαδικασίας μεταρρύθμισης.

1.9 Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι απαιτείται ένα καλύτερο και λεπτομερέστερο σύστημα παρακολούθησης (όσον αφορά το ρόλο και τις ενέργειες των διαφόρων ενδιαφερομένων φορέων κατά τη διαδικασία εφαρμογής) και προτείνει, συνεπώς, να γενικευθεί περαιτέρω η χρήση του συστήματος ποσοτικής και ποιοτικής συγκριτικής αξιολόγησης (βλ. σημείο 2.8) το οποίο χρησιμοποιείται επί του παρόντος δοκιμαστικά σε ορισμένες χώρες, ενισχύοντας κατ' αυτόν τον τρόπο το ρόλο των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στις διαδικασίες εφαρμογής και παρακολούθησης.

(4) «Η κοινωνική οικονομία διαρθρώνεται γύρω από τρεις μεγάλες κατηγορίες οργανώσεων: τους συνεταιρισμούς, τις αλληλασφαλιστικές εταιρείες και τις ενώσεις, με την πρόσφατη προσθήκη των ιδρυμάτων», Η Κοινωνική Οικονομία στην ΕΕ, σελ. 11, CESE/COMM/05/2005.

1.10 Η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι υπάρχει επιτακτική ανάγκη για την πραγματοποίηση εκτενέστερης δημόσιας συζήτησης σχετικά με τις πτυχές της μεθοδολογίας και της εφαρμογής της στρατηγικής της Λισσαβόνας και καλεί όλους τους φορείς της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών να επιδιώξουν τη διεξαγωγή μιας ευρύτερης και ενδελεχέστερης συζήτησης σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις της Λισσαβόνας στα διάφορα επίπεδα. Ο ιδιαίτερος ρόλος που επιδιώκονται οι εθνικές ΟΚΕ ή οι παρεμφερείς οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών στα κράτη μέλη που δεν διαθέτουν εθνικές ΟΚΕ θα πρέπει να ενισχυθεί στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο εν λόγω ρόλος είναι ανεπαρκώς ανεπτυγμένος. Σε αυτό το πλαίσιο κρίνεται επίσης σκόπιμη η συμμετοχή και άλλων συμβουλευτικών οργάνων που ασχολούνται με συγκεκριμένες πτυχές της στρατηγικής της Λισσαβόνας (όπως τα Εθνικά Συμβούλια για τη βιώσιμη ανάπτυξη, τις ίσες ευκαιρίες ή την καταπολέμηση της φτώχειας), εκ παραλλήλου με τα όργανα που είναι αρμόδια για την πραγματοποίηση διαβουλεύσεων με τους κοινωνικούς εταίρους.

1.11 Η ΕΟΚΕ θεωρεί αναγκαίο να γίνουν νέα συγκεκριμένα βήματα εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των κρατών μελών για την ενίσχυση της εφαρμογής, χρησιμοποιώντας διάφορες μεθόδους επικοινωνίας, και κυρίως μεθόδους ηλεκτρονικής επικοινωνίας (όπως ο προσδιορισμός βέλτιστων πρακτικών, οι πίνακες αποτελεσμάτων κ.ά.). Η διασυννοιακή συνεργασία και η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών χρήζουν επίσης προώθησης.

1.12 Η ΕΟΚΕ θα μπορούσε να έχει αποφασιστική συμβολή ως πλατφόρμα για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών ΟΚΕ, των κοινωνικών εταίρων, των λοιπών φορέων της κοινωνίας των πολιτών και των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων, καθώς και ως πλατφόρμα για την ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών μεταξύ των εθνικών μη κυβερνητικών ενδιαφερομένων φορέων. Η ΕΟΚΕ εκτιμά ιδιαίτερα τη συμβολή των εθνικών ΟΚΕ και των λοιπών οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στις συζητήσεις.

1.13 Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι οι εθνικοί συντονιστές της στρατηγικής της Λισσαβόνας θα πρέπει, σε κάθε περίπτωση, να συνεργάζονται τακτικά κατά τη διάρκεια της επεξεργασίας, της εφαρμογής και της αξιολόγησης των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ), από κοινού με όλους τους σαφώς υποδειχθέντες φορείς. Η ΕΟΚΕ καλεί τις κυβερνήσεις των κρατών μελών να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την ενημέρωση των πολιτών τους σχετικά με τα αποτελέσματα του κοινωνικού διαλόγου και του διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών έναντι των στόχων της Λισσαβόνας.

2. Ο ρόλος των ενδιαφερομένων φορέων στη διαδικασία διακυβέρνησης — νέες μορφές και νέα μέσα αποτελεσματικής διακυβέρνησης

2.1 Καθώς η διεθνής οικονομία βρίσκεται αντιμέτωπη με πολύ σοβαρές προκλήσεις και παράγοντες αβεβαιότητας, το θετικό οικονομικό κλίμα έχει υποχωρήσει αισθητά στην Ευρώπη. Υπό αυτές τις συνθήκες, η ατζέντα της Λισσαβόνας και η εφαρμογή ισορροπημένων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων καθίστανται ακόμη σημαντικότερες και συγχρόνως απαιτείται η εξεύρεση άμεσων λύσεων.

2.2 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η αποτελεσματική διακυβέρνηση της εν λόγω στρατηγικής είναι ζωτικής σημασίας για τη συνεκτική εφαρμογή της και υπογραμμίζει ότι η ενδυνάμωση των διαφόρων επιπέδων (του εθνικού, του περιφερειακού και του τοπικού) θα μπορούσε να ενθαρρύνει τη διατύπωση προτάσεων και την επίτευξη λύσεων.

2.3 Η ΕΟΚΕ σημειώνει ότι σε πολλά κράτη μέλη η στρατηγική της Λισσαβώνας είχε αρχικά εκληφθεί ως αλληλεπίδραση μεταξύ των εθνικών κυβερνήσεων και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ. Η ΕΟΚΕ, από κοινού με εθνικές ΟΚΕ και άλλες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο για τη βελτίωση της διακυβέρνησης σε σχέση με την αρχική κατάσταση. Η ΕΟΚΕ με λύπη της διαπιστώνει ότι η συμμετοχή δεν έχει σημειώσει τον ίδιο βαθμό προόδου σε όλα τα κράτη μέλη.

2.4 Οι εθνικοί συντονιστές της στρατηγικής της Λισσαβώνας θα πρέπει να ενθαρρύνουν περισσότερο τη συμμετοχή των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των κοινωνικών εταίρων στις δραστηριότητες και στις μεταρρυθμίσεις που απαιτούνται για την υποστήριξη της εν λόγω στρατηγικής (π.χ. μέσω έγκαιρης πληροφόρησης, κοινού προγραμματισμού εκδηλώσεων, κλπ.) και να ενημερώνουν πιο αποτελεσματικά την κοινή γνώμη σχετικά με τη στρατηγική αυτή.

2.5 Η στενή συνεργασία μεταξύ των εθνικών ΟΚΕ, των κοινωνικών εταίρων και άλλων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών θα είχε θετικές εξωγενείς επιδράσεις από πλευράς πολιτικής και θα συνέβαλε στη δημιουργία νέων συνεργιών. Κρίνεται σκόπιμο να εξασφαλιστεί η συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων φορέων, συμπεριλαμβανομένων και εκπροσώπων των μειονεκτούσων ομάδων (των ατόμων με ειδικές ανάγκες, των μεταναστών, κλπ.).

2.6 Η επιτυχής εφαρμογή της στρατηγικής της Λισσαβώνας θα απαιτήσει την αποτελεσματικότερη χρήση της χρηματοδότησης της ΕΕ στο πλαίσιο των διαφόρων Ταμείων (Διαρθρωτικά Ταμεία, κλπ.), κατά τρόπο σύμφωνο προς τους στόχους της Λισσαβώνας.

2.7 Αποτελεσματική πολυεπίπεδη διακυβέρνηση

2.7.1 Για την ενδεδειγμένη ανταπόκριση στις παγκόσμιες προκλήσεις χρειάζονται νέες και καινοτόμες μορφές διακυβέρνησης. Η ΕΟΚΕ συνιστά την καθιέρωση μόνιμων δομών διαλόγου (με τη συμμετοχή των εθνικών ΟΚΕ, των κοινωνικών εταίρων, των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), των πανεπιστημίων, καθώς και άλλων φορέων της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων κοινωνικής οικονομίας και εκείνων που δραστηριοποιούνται για την προαγωγή της κοινωνικής συνοχής και των ίσων ευκαιριών για όλους). Οι εν λόγω δομές διαλόγου θα μπορούσαν να βοηθήσουν στον εντοπισμό δυσχερειών κατά τη διαδικασία εφαρμογής και να προωθήσουν την παροχή νέων κινήτρων στις περιοχές που υστερούν. Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι εθνικές ΟΚΕ ή οι παρεμφερείς οργανώσεις δύναται να συμβάλουν στη διατύπωση προτάσεων με στόχο τη διευθέτηση των διαπιστωθέντων προβλημάτων.

2.7.2 Στις χώρες όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο, οι προαναφερθείσες μόνιμες δομές διαλόγου θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν ως μέσα για την επίτευξη αποτελεσματικής πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, σε συνεργασία με το γραφείο του εθνικού συντονιστή της στρατηγικής της Λισσαβώνας. Οι εν λόγω δομές θα μπορούσαν επίσης να συνεισφέρουν στην αξιολόγηση των ενεργειών που αναλαμβάνονται σε κάθε τομέα προτεραιότητας (βάσει συστάσεων της Επιτροπής για κάθε χώρα), χρησιμοποιώντας ενδεχομένως ένα σύστημα ποσοτικής και ποιοτικής συγκριτικής αξιολόγησης σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο (βλ. σημείο 2.8). Το σύστημα αυτό μπορεί επίσης να συμβάλει στη διασυνοριακή συγκριτική αξιολόγηση.

2.7.3 Η διαφάνεια (πρόσβαση στα δεδομένα, τήρηση των προθεσμιών) θα πρέπει να διασφαλίζεται κατά τις συνεδριάσεις που πραγματοποιούνται μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των κοινωνικών εταίρων, των ΜΚΟ και των διαφόρων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών.

2.7.4 Ένα μέσο που θα μπορούσε να βοηθήσει στην εφαρμογή της Ατζέντας της Λισσαβώνας είναι η *Ανοικτή Μέθοδος Συνεργασίας* (ΑΜΣ). Η ΕΟΚΕ έχει επανειλημμένως δηλώσει ότι η ΑΜΣ θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί καλύτερα και αποτελεσματικότερα, γεγονός το οποίο μπορεί να επιτευχθεί με τη χρήση της νεοεισαχθείσας προσέγγισης των «κοινών αρχών»⁽⁵⁾ και με τη συμμετοχή της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών στη διατύπωση ή ακόμη και στη διαπραγμάτευση των στόχων της στρατηγικής της Λισσαβώνας σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Εντούτοις, κατά την παρούσα δυσχερή χρηματοπιστωτική και οικονομική συγκυρία, απαιτείται να γίνουν περαιτέρω βήματα από το σύνολο των κυβερνήσεων και των ενδιαφερομένων φορέων για τον καθορισμό καλύτερων στόχων.

2.7.5 Οι ενδιαφερόμενοι φορείς θα πρέπει να αναπτύξουν νέες μεθόδους ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών: η πολυεπίπεδη δικτύωση θα περιλάμβανε την αμφίδρομη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης, ενώ η στενότερη συνεργασία μεταξύ παραμεθόριων περιοχών σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη θα είχε ως αποτέλεσμα τη διαμόρφωση διασυνοριακών στόχων.

2.8 Ποσοτική και ποιοτική συγκριτική αξιολόγηση

2.8.1 Μεταξύ των διαφορών που υφίστανται μεταξύ κρατών μελών διαπιστώνονται αποκλίσεις όσον αφορά τη συλλογή κατάλληλων δεδομένων για τους διαρθρωτικούς δείκτες. Απαιτείται η εξεύρεση ενδεδειγμένων τρόπων και μέσων για την απόκτηση αντικειμενικών πληροφοριών υψηλής ποιότητας σχετικά με τους δείκτες που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη. Προς το σκοπό αυτό, κρίνεται πολύ πιο επιθυμητή η ενίσχυση των υφιστάμενων δεσμών μεταξύ των αρμοδίων οργανισμών (παραδείγματος χάρι μεταξύ των εθνικών στατιστικών υπηρεσιών) κατά το πρότυπο της Eurostat για τη βελτίωση της απολύτως αναγκαίας κοινής στατιστικής βάσης. Τα εν λόγω δεδομένα θα πρέπει να είναι ευρέως προσβάσιμα, οι δε συζητήσεις σχετικά με την επιλογή των κριτηρίων θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο διαφανείς.

⁽⁵⁾ Η μέθοδος των κοινών αρχών επικεντρώνεται σε πολύ συγκεκριμένα θέματα, στα οποία τα κράτη μέλη επιθυμούν να επιτευχθεί πρόοδος ακόμη και εάν η αρμοδιότητα της ΕΕ είναι περιορισμένη, πρβλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με τίτλο «Ένα νέο ευρωπαϊκό πρόγραμμα κοινωνικής δράσης», ΕΕ C 27 της 3.2.2009, σ. 99.

2.8.2 Μια ποσοτική και ποιοτική συγκριτική αξιολόγηση, βασισμένη στους στόχους των ΕΠΜ και οργανωμένη από ενδιαφερομένους φορείς σε συνεργασία με κυβερνητικούς εκπροσώπους, θα προσέφερε αποτελεσματικές και συγκεκριμένες πληροφορίες για τη μέτρηση της προόδου που επιτυγχάνεται σε κάθε κράτος μέλος, βάσει τόσο των διαρθρωτικών δεικτών ⁽⁶⁾ όσο και των γενικών στόχων της στρατηγικής της Λισσαβώνας. Κάθε εθνική ΟΚΕ ή παρεμφερής οργάνωση θα πρέπει να αναλύσει και να διαμορφώσει τα δικά της κριτήρια προτεραιότητας. Οι εθνικές ΟΚΕ σε χώρες όπως το Βέλγιο, η Βουλγαρία και η Γαλλία έχουν ήδη αρχίσει την ανά τακτά χρονικά διαστήματα (π.χ. ανά διετία) ποσοτική και ποιοτική συγκριτική αξιολόγηση των 14 δεικτών που συμφωνήθηκαν από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών, καθώς και ορισμένων πρόσθετων διαρθρωτικών δεικτών, χρησιμοποιώντας στατιστικές ελεύθερης πρόσβασης που είναι διαθέσιμες στον ιστοχώρο της EUROSTAT και άλλες εθνικές ΟΚΕ θα μπορούσαν να ακολουθήσουν αυτό το παράδειγμα, εάν βεβαίως το επέλεξαν.

2.8.3 Τα εθνικά κριτήρια θα μπορούσαν να τροποποιούνται βάσει των απαιτήσεων κάθε επιπέδου (εθνικού, περιφερειακού, τοπικού και τομεακού ⁽⁷⁾) και να προσαρμόζονται αναλόγως. Τα εθνικά κριτήρια αξιολόγησης σε κάθε τομέα προτεραιότητας (όπως ορίστηκαν από το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του 2006) θα μπορούσαν να επικεντρωθούν στη συλλογή εθνικών και περιφερειακών δεδομένων, προκειμένου να παρασχεθούν συγκεκριμένοι δείκτες και μέτρα επιδόσεων. Η βάση δεδομένων θα πρέπει να είναι ανοικτή στις εθνικές

ΟΚΕ, καθώς και στους κοινωνικούς εταίρους και σε άλλους φορείς της κοινωνίας των πολιτών. Προτείνονται τα ακόλουθα πρακτικά βήματα:

- ένα προσιτό και βασισμένο στο Διαδίκτυο σύστημα συγκριτικής αξιολόγησης το οποίο θα φιλοξενείται στο δικτυακό τόπο της ΕΟΚΕ (δικτυακός τόπος CESLink ⁽⁸⁾) για την αποτελεσματική συλλογή και ανάλυση των δεδομένων σε πραγματικό χρόνο ⁽⁹⁾.
- τα δεδομένα θα μπορούσαν είτε να συλλέγονται μια ή περισσότερες φορές ανά τριετή κύκλο της στρατηγικής της Λισσαβώνας από τις εθνικές ΟΚΕ ή τις παρεμφερείς οργανώσεις είτε να εξασφαλίζονται από τα ήδη υπάρχοντα εθνικά συστήματα συμμετοχής.
- τα αποτελέσματα θα μπορούσαν επίσης να αναλύονται από περιοδικώς συνερχόμενες στρογγυλές τράπεζες και να παρουσιάζονται κατά τη διάρκεια ετήσιας διάσκεψης που θα διοργανώνει η ΕΟΚΕ.

2.8.4 Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι ενδιαφερόμενοι φορείς θα ήταν σε θέση να θέτουν ρεαλιστικούς στόχους και να παρέχουν συνεκτικές πληροφορίες για την αναθεώρηση των ΕΠΜ. Συγχρόνως, αναμένεται ότι θα διευκολυνθεί τόσο η ενημέρωση και η διαρκής αξιολόγησή τους όσο και ο προσδιορισμός των βέλτιστων πρακτικών στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 4 Δεκεμβρίου 2008

Ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής
Επιτροπής
Mario SEPI

Γενικός Γραμματέας της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής
Επιτροπής
Martin WESTLAKE

⁽⁶⁾ Τον Δεκέμβριο του 2003, 14 διαρθρωτικοί δείκτες συμφωνήθηκαν από κοινού από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών. Οι εν λόγω 14 διαρθρωτικοί δείκτες είναι οι ακόλουθοι: κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε ΜΑΔ, παραγωγικότητα της εργασίας, ποσοστό απασχόλησης, ποσοστό απασχόλησης εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας, μορφωτικό επίπεδο των νέων ανά φύλο, ακαθάριστες εγχώριες δαπάνες σε Ε&Α, συγκριτικά επίπεδα τιμών, επιχειρηματικές επενδύσεις, ποσοστό πληθυσμού που διατρέχει κίνδυνο φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις, ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας, διασπορά περιφερειακών ποσοστών ανεργίας, εκπομπές αερίων του συντελούν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου, ενεργειακή ένταση της οικονομίας και όγκος μεταφορικού φορτίου σε σχέση με το ΑΕΠ. Η Eurostat παρέχει τακτικά πληροφορίες σχετικά με τους διαρθρωτικούς δείκτες:

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=1133,47800773,1133_47802588&_dad=portal&_schema=PORTAL.

⁽⁷⁾ Τομεακό επίπεδο — κάθε τομέας οικονομικής δραστηριότητας θα πρέπει να καθορίσει τις ενέργειες που χρειάζεται να αναληφθούν για την επίτευξη των στόχων της Λισσαβώνας (π.χ.: καινοτομία και ανταγωνιστικότητα).

⁽⁸⁾ <http://www.eesc.europa.eu/ceslink/09-fr/presentation-ceslink-fr.html>

⁽⁹⁾ Η ΕΟΚΕ μπορεί να συμβάλει στην εν λόγω διαδικασία με την παροχή διαθέσιμου χώρου στο δικτυακό τόπο της για την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων και την ανταλλαγή πληροφοριών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΒΑΣΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΛΕΣ ΣΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ ΠΟΥ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΤΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΟΚΕ, ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΤΗΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΟΚΕ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΦΕΡΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Συνοπτικές εκθέσεις προς το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο:

- Η εφαρμογή της στρατηγικής της Λισσαβώνας — Συμβολές κατόπιν της εντολής του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 22ας και 23ης Μαρτίου 2005 — Συνοπτική έκθεση που εκπονήθηκε σε συνεργασία με τα εθνικά ΟΚΣ της ΕΕ — Συμβολές δύο υποψηφίων χωρών Έκθεση της ομάδας συνδέσμου

CESE 1468/2005 rev. (στο δικτυακό τόπο της ΕΟΚΕ, στη διεύθυνση:

http://www.eesc.europa.eu/lisbon_strategy/events/09_03_06_improving/documents/ces1468-2005_rev_d_en.pdf)

- Στρατηγική της Λισσαβώνας 2008-2010. Ο ρόλος της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών. Συνοπτική έκθεση προς το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (13 και 14 Μαρτίου 2008). Εφαρμογή της στρατηγικής της Λισσαβώνας: Τρέχουσα κατάσταση και μελλοντικές προοπτικές.

CESE 40/2008

Ψήφισμα προς το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο:

- Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Η εφαρμογή της ανανεωμένης στρατηγικής της Λισσαβώνας» (Ψήφισμα — Άνοιξη 2007)

CESE 298/2007

Εισηγητής: ο κ. van IERSEL

Συεισηγητής: ο κ. BARABAS

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ

- Η πορεία προς την ευρωπαϊκή κοινωνία της γνώσης — Η συμβολή της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών στη στρατηγική της Λισσαβώνας (διερευνητική γνωμοδότηση)

EE C 65 της 17.3.2006, σ. 94

Εισηγητής: ο κ. OLSSON

Συεισηγητές: η κ. BELABED, ο κ. Mr van IERSEL

- Το δυναμικό των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα των ΜΜΕ (Στρατηγική της Λισσαβώνας) (γνωμοδότηση πρωτοβουλίας)

EE C 256 της 27.10.2007, σ. 8

Εισηγήτρια: η κ. FAES

- Επενδύσεις στη γνώση και την καινοτομία (Στρατηγική της Λισσαβώνας) (γνωμοδότηση πρωτοβουλίας)

EE C 256 της 27.10.2007, σ. 17

Εισηγητής: ο κ. WOLF

- Απασχόληση των κατηγοριών προτεραιότητας (Στρατηγική της Λισσαβώνας)

EE C 256 της 27.10.2007, σ. 93

Εισηγητής: ο κ. GREIF

- **Η χάραξη μιας ενεργειακής πολιτικής για την Ευρώπη (Στρατηγική της Λισσαβώνας) (γνωμοδότηση πρωτοβουλίας)**

EE C 256 της 27.10.2007, σ. 31

Εισηγήτρια: η κ. **SIRKEINEN**

ΆΛΛΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΟΜΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ

- **Ενημερωτικό φυλλάδιο με θέμα «58 συγκεκριμένα μέτρα για να διασφαλιστεί η επιτυχία της στρατηγικής της Λισσαβώνας»**

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΚΑΤΑΡΤΙΣΤΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΟΜΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ

- **Κλιματική αλλαγή και στρατηγική της Λισσαβώνας (γνωμοδότηση πρωτοβουλίας)**

EE C 44 της 16.2.2008, σ. 69

Εισηγητής: ο κ. **EHNMARK**

- **Επιχειρηματικό πνεύμα και Ατζέντα της Λισσαβώνας (γνωμοδότηση πρωτοβουλίας)**

EE C 44 της 16.2.2008, σ. 84

Εισηγήτρια: η κ. **SHARMA**

Συμειοσηγητής: ο κ. **OLSSON**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Συνοπτική έκθεση σχετικά με την αποστολή που πραγματοποιήθηκε στο Βουκουρέστι στις 13 Οκτωβρίου 2008

Η αντιπροσωπεία της ΕΟΚΕ συναντήθηκε με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών της Ρουμανίας στην έδρα της εθνικής ΟΚΕ της εν λόγω χώρας. Πραγματοποιήθηκαν συζητήσεις με τους εκπροσώπους 17 οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών.

Οι εργοδότες και οι συνδικαλιστικές οργανώσεις συμφωνούν σχετικά με διάφορα ζητήματα, αλλά δεν εισακούονται από την κυβέρνηση. Εν προκειμένω, εξήχθησαν τα ακόλουθα συμπεράσματα:

Γενικές παρατηρήσεις:

- Η κυβέρνηση ζητά τη γνώμη των κοινωνικών εταίρων σχετικά με το ΕΜΠ, αλλά οι προθεσμίες είναι συχνά υπερβολικά σύντομες. Η συνεκτίμηση ή η απεικόνιση στο ΕΜΠ προτάσεων που διατυπώνονται από τους κοινωνικούς εταίρους είναι εξαιρετικά σπάνια.
- Το ΕΜΠ αντιμετωπίζει ικανοποιητικά τις προκλήσεις που τίθενται από πλευράς ενέργειας/κλίματος στη χώρα αυτή.
- Ο κοινωνικός διάλογος δεν λειτουργεί σωστά και τα πλεονεκτήματά του θα πρέπει να προβληθούν ορθότερα στους πολίτες. Κατά συνέπεια, θα πρέπει όλοι οι κοινωνικοί εταίροι να συνεργαστούν καλύτερα και να ενώσουν τις προσπάθειές τους για την εκπροσώπηση των κοινωνικοοικονομικών συμφερόντων.
- Ελλείψει ισορροπημένης μισθολογικής πολιτικής, περισσότεροι από τρία εκατομμύρια εργαζόμενοι μεταξύ των ανταγωνιστικότερων της χώρας εγκατέλειψαν τη Ρουμανία, η οποία αντιμετωπίζει πλέον σοβαρές ελλείψεις εργατικού δυναμικού. Για να καλυφθούν οι ανάγκες των διαφόρων τομέων, χρειάζονται τουλάχιστον 500 000 εργαζόμενοι.
- Το νομικό πλαίσιο για τη σύσταση και τη λειτουργία των ΜΜΕ χρήζει μεταρρύθμισης.
- Χρειάζονται περισσότερα φορολογικά μέσα για την υποστήριξη της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης στη Ρουμανία, ενώ απαιτείται να επιδειχθεί ιδιαίτερη προσοχή στα 750 000 άτομα με ειδικές ανάγκες.
- Η ανάπτυξη του συστήματος δια βίου μάθησης είναι παντελώς ανεπαρκής.
- Η κοινωνία των πολιτών της Ρουμανίας ανησυχεί σχετικά με την ασφάλεια του εφοδιασμού με βασικά αγαθά, ενέργεια κλπ.
- Η διαφθορά εξακολουθεί να υπονομεύει την ανάπτυξη σε διάφορους τομείς.

Ειδικές παρατηρήσεις:

- Η εφαρμογή του εργατικού δικαίου παραμένει προβληματική και η Εθνική Επιθεώρηση Εργασίας είναι αναποτελεσματική (παραοικονομία).
- Η εφαρμογή της ευελιξίας με ασφάλεια είναι προβληματική· η ερμηνεία και η εφαρμογή του εν λόγω συστήματος εκ μέρους των αρχών δημιουργούν αβεβαιότητα.
- Το σύστημα επαγγελματικής κατάρτισης, παράλληλα με το επονομαζόμενο «σύστημα πιστοποίησης», απαιτείται να προσαρμοστεί καλύτερα στις ανάγκες των διαφόρων τομέων. Η παρούσα κατάσταση υπονομεύει σοβαρά την ανταγωνιστικότητα ολόκληρης της οικονομίας. Η παροχή βοήθειας κατά το στάδιο της δημιουργίας, της εφαρμογής και της αξιολόγησης κρίνεται αναγκαία.
- Οι φόροι υπέρ τρίτων λειτουργούν ανασταλτικά για τις ΜΜΕ.
- Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών αντιμετωπίζουν μόνιμο πρόβλημα ικανότητας/χρηματοδότησης και δεν έχουν ακόμη αναπτυχθεί δεόντως. Ένας συνασπισμός ΜΚΟ είναι παρών στις Διευθύνουσες Επιτροπές των Διαρθρωτικών Ταμείων, αλλά εξακολουθεί να απαιτείται μεγαλύτερη συμμετοχή.
- Τα εκπαιδευτικά προγράμματα (κατά γενικό κανόνα τα σχολικά προγράμματα χρήζουν καλύτερου συντονισμού) οφείλουν να ασχοληθούν με τις προκλήσεις που τίθενται όσον αφορά την ενέργεια/το κλίμα και την αειφορία.

Οι κοινωνικοί εταίροι όντως ενημερώνονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στο εθνικό επίπεδο όλοι οι εταίροι απηύθυναν έκκληση στην κυβέρνηση προκειμένου να ζητά τη γνώμη και άλλων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και να αναπτύξει έναν καλύτερα δομημένο διάλογο με τους πολίτες. Το γεγονός αυτό θα πρέπει να αντικατοπτριστεί στη μεταρρύθμιση της εθνικής ΟΚΕ της Ρουμανίας, δεδομένου ότι η νομική βάση υπάρχει και είχε αρχικά προταθεί από την κυβέρνηση, αλλά οι λοιπές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών δεν εκπροσωπούνται ακόμη.